

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. ŻURAWIA 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-04; 29-35-69
ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefon dyżurny 21-34-34
Telex: 816-436

BD/259/36/88

~~POUFA~~

PO STRAJKACH - PRÓBA BILANSU

Komunikat z badań

Wrzesień 1988 r.

Reakcja społeczeństwa na zakończenie sierpniowych strajków była przedmiotem kolejnego sondażu CBOS¹. Wynika z niego, że większość badanych przyjęła wygaszenie strajków pozytywnie². Dominowały: zadowolenie (87,5%), spokój (85,8%), radość (76,2%), nadzieja, wiara w lepsze jutro (64,4%). Reakcje przeciwstawne pojawiały się rzadko (5-9%).

Osobista reakcja badanych na zakończenie strajków

(dane w procentach)

Zadowolenie	87,5
Niezadowolenie	6,2
Trudno powiedzieć	6,2
Spokój	85,8
Niepokój	8,6
Trudno powiedzieć	5,4
Zrozumienie	83,6
Oburzenie	4,8
Trudno powiedzieć	11,4
Radość	76,2
Smutek	9,4
Trudno powiedzieć	14,3
Nadzieja, wiara w lepsze jutro	64,4
Obawa, lęk o przyszłość	25,9
Trudno powiedzieć	9,4

Znaczną trudność sprawiła badanym ocena wpływu apelu L. Wałęsy na decyzje o zakończeniu strajków. Największa grupa powstrzymała się od wyrażenia zdania, wśród pozostałych opinie były podzielone, choć nieco częściej uważano, że bez tego apelu strajki trwałyby jeszcze długo.

---

¹ Zrealizowanego w dniach 17-22 września na ogólnopolskiej 1493-osobowej reprezentacji dorosłej ludności.

² Rozkład opinii według cech społeczno-demograficznych badanych zamieszczono w aneksie.

Był potrzebny, strajki trwałyby jeszcze długo	31,8%
Apel nie był konieczny, strajki same wygasłyby	26,5%
Trudno powiedzieć	41,5%

Mimo przyjęcia zakończenia strajków ze spokojem, zadowoleniem badani sceptycznie oceniają rozwój sytuacji w kraju. Co drugiego wyraża przekonanie, że w najbliższych miesiącach napięcia społeczne będą się utrzymywały na dotychczasowym poziomie lub narastały.

Będzie następowało uspokojenie	23,2%	} 51,7%
Napięcie będzie się utrzymywało	37,3	
Będzie narastał niepokój, zwiększy się napięcie	14,4	
Trudno powiedzieć	25,1%	

Utrzymują się na niezmiennym poziomie krytyczne oceny sytuacji politycznej i gospodarczej kraju. W porównaniu z okresem trwania strajków wzrosły jednak znacznie nadzieje badanych na poprawę zwłaszcza sytuacji politycznej (tab. 4-7).

W opinii największej grupy badanych (38,6%) bilans strajków był ujemny dla kraju, przyniosły one więcej strat niż korzyści, 16,4% efekty strajków dostrzegało po stronie korzyści, a jedna piąta upatrywała w nich tyle samo strat co korzyści.

Same korzyści	3,1	} 16,4%
Więcej korzyści niż strat	13,3	
Tyle samo korzyści co strat	20,2%	
Więcej strat niż korzyści	24,4	} 38,6%
Same straty	14,2	
Trudno powiedzieć	24,6%	

Dodatni wpływ strajków na sytuację w kraju wyraża się, zdaniem badanych, głównie w zmianach politycznych zachodzących w samej władzy, we wzroście roli i znaczenia opozycji oraz społeczeństwa w procesie rządzenia krajem. Przewaga wypowiedzi wyrażających nadzieje na poprawę sposobu sprawowania władzy nad pozostałymi była znacząca. Korzyści w innych niż polityka dzie-

dzinach życia upatrywano stosunkowo rzadko i wiązano je przede wszystkim z poprawą warunków życia społeczeństwa, wywalczonym przez strajkujących wzrostem płac. Liczną grupę (prawie 1/4) stanowili ci badani, którzy w strajkach nie dostrzegali żadnych dobrych stron.

Korzyści wynikające ze strajków (dane w procentach)³

1. Żadne, brak korzyści	22,7
2. To się okaże, na efekty trzeba poczekać	1,3
3. Polityczne	54,1
a) zmiany zachowań władzy:	28,3
- zmuszenie władzy do działania	8,0
- uczulenie władzy na sprawy ludzi	7,4
- wskazanie na błędy popełniane przez władzę, pokazanie jej nieudolności	6,8
- doprowadzenie do zmiany ekipy rządzącej	4,8
- udowodnienie, że władze nie są bezkarne	1,3
b) wzrost roli i znaczenia opozycji	11,2
- porozumienie władzy z opozycją, dopuszczenie jej do głosu	4,8
- "okrągły stół"	4,8
- udowodnienie, że opozycja cieszy się społecznym poparciem, nadzieje na reaktywowanie "Solidarności"	1,6
c) wzrost roli i znaczenia społeczeństwa:	7,8
- wzrost podmiotowości społeczeństwa	3,9
- wzrost pozycji robotników	2,7
- konsolidacja, aktywizacja społeczeństwa	1,1
- demokratyzacja życia, wzrost praw obywatelskich	0,9
4. Polepszenie warunków życia społeczeństwa	10,5
- wzrost płac, poprawa położenia materialnego społeczeństwa	5,4
- wzrost płac, poprawa położenia materialnego strajkujących	5,1
- zahamowanie podwyżek cen	0,8

---

³ Odsetki nie sumują się do 100, gdyż respondenci mogli wymienić wiele przykładów tak korzyści, jak i strat.

5. Gospodarcze:	3,2
- przyspieszenie reform	1,1
- lepsze gospodarowanie	1,0
6. Społeczne:	1,3
- obrona ludzi pracy, walka o dobro nas wszystkich	0,8
- inne	0,6

Niekorzystne oddziaływania strajków sprowadzały się w wypowiedziach ponad 1/3 badanych niemal wyłącznie do konstatacji, że spowodowały straty materialne, finansowe. Wskazania konkretne dotyczyły sfery gospodarczej, a zwłaszcza zmniejszenia się produkcji na rynek, spadku wydobycia węgla oraz konsekwencji strajków dla pozycji i wiarygodności kraju w handlu międzynarodowym. Wyrażano także obawy przed pogorszeniem się warunków życia społeczeństwa, głównie w dziedzinie zaopatrzenia rynku. Sporadycznie straty wiązano z kwestiami politycznymi. Około 9% ankietowanych było skłonnych minimalizować straty bądź ich wręcz nie dostrzegać.

Straty spowodowane strajkami (dane w procentach)

1. Żadnych strat nie było	3,6
2. Niewielkie, nie miały znaczenia dla gospodarki, która i tak źle funkcjonuje	5,1
3. Gospodarcze:	90,7
- materialne - ogólne	35,1
- zmniejszenie produkcji	17,3
- zmniejszenie wydobycia węgla	12,3
- utrata wiarygodności w handlu między- narodowym	7,5
- opóźnienie wyjścia z kryzysu	7,2
- spowodowane przestojami portów	3,5
- wzrost zadłużenia	3,4
- pogorszenie się sytuacji strajkujących zakładów	2,7
4. Pogorszenie warunków życia:	6,1
- złe zaopatrzenie rynku	4,8
- wzrost cen, ubożenie społeczeństwa	1,1

5. Polityczne:	6,0
- niepokój, zamęt polityczny w kraju	2,1
- rozłam społeczeństwa	1,2
- utrata wiarygodności władzy	1,1

Wcześniejsze opracowania CBOS⁴ na temat stosunku społeczeństwa do strajków sygnalizowały dwojakiego typu reakcje: z jednej strony zrozumienie i poparcie dla strajkujących, z drugiej zaś obawy i niepokoje o dalszy rozwój sytuacji w kraju. Fakt zakończenia strajków większość badanych odebrała pozytywnie, przywrócony bowiem został spokój społeczny, wartość szczególnie ceniona w czasie trwania akcji strajkowych. Jednocześnie wydaje się, że nie usunięto przyczyn niezadowolenia społecznego, co sprzyja utrzymywaniu się napięć i niepokoju w społeczeństwie. Zasługą strajków jest głównie uświadomienie władzy popełnianych przez nią błędów i stworzenie szansy na kontrolę jej poczynań w przyszłości. Przedstawiając ich bilans - korzyści i straty, respondenci byli wyraźnie podzieleni, jednakże bardziej skłonni zapisywać efekty strajków po stronie strat - pogorszenie sytuacji gospodarczej kraju, zagrożenie poziomu życia społeczeństwa.

Wart podkreślenia jest fakt zmiany stosunku społeczeństwa do politycznej treści strajków. Zarówno strajki z przełomu kwietnia i maja, jak i z sierpnia były postrzegane jako protest o charakterze ekonomicznym, badani wyraźnie dystansowali się od postulatów politycznych. Obecnie obserwujemy znaczny wzrost odsetka opowiadających się za reaktywowaniem w jakiejkolwiek formie "Solidarności". Wydaje się to być wyrazem nadziei badanych na kontrolowanie przez nią władzy i jej działalności. W sierpniu '88 opowiadało się za legalizacją tego związku 36% ankietowanych, przeciwko - 43%, obecnie odpowiednio 50 i 27%.

---

⁴ "Strajki z przełomu kwietnia i maja w opinii społeczeństwa" - lipiec 1988 r. i "Opinie i reakcje na sierpniowe strajki" - sierpień 1988 r.

ANEKS

Tabela 1
w procentach

Charakterystyka badanych	Respondenci reagujący na zakończenie strajków									
	ze spo- kojem	z niepo- kojem	z zado- woeniem	z niezა- dowole- niem	z obawą, lękiem o przyszłość jutro	z nadzie- ją, wiara w lepsze jutro	z oburze- niem	z rozru- mieniem	z rado- ścią	ze smut- kiem
<u>Miejsce zamieszkania</u>										
Wieś	86,7	7,7	88,9	6,0	26,5	65,8	4,6	84,6	80,5	8,9
Miasto:										
do 50	82,7	10,2	85,9	7,7	27,8	63,0	7,7	82,4	72,9	10,6
51-500	88,2	7,1	89,4	4,4	22,4	66,3	4,2	83,0	75,4	8,4
ponad 500 tys. mieszkańców	82,9	11,6	82,4	7,9	28,7	58,8	2,8	83,3	69,9	11,6
<u>Wiek</u>										
do 29	84,9	9,1	82,3	8,0	28,3	58,6	5,1	78,6	70,3	9,7
30-39	85,5	9,1	87,7	7,6	27,7	65,4	4,4	87,5	77,9	9,8
40-59	87,0	8,5	90,3	5,4	21,5	70,2	4,7	85,1	77,8	10,4
60 lat i więcej	85,8	7,1	89,4	3,2	26,8	62,3	5,2	81,9	78,4	7,4
<u>Wykształcenie</u>										
Podstawowe	85,7	8,1	88,4	5,0	25,2	62,6	5,0	81,7	76,7	8,1
Zasadnicze zawodowe	82,8	10,4	86,4	8,6	26,1	67,1	5,9	81,9	78,0	10,7
Średnie	87,4	8,1	86,5	6,5	25,1	64,6	3,8	84,4	71,8	11,1
Wyższe niż średnie	87,5	7,8	89,6	4,2	29,7	64,1	4,7	89,6	81,3	7,3
<u>Przynależność do PZPR</u>										
Należący	91,2	6,8	93,2	6,8	25,0	69,6	6,8	86,5	83,1	11,5
Nie należący	85,2	8,8	86,9	6,1	26,0	63,9	4,6	83,2	75,4	9,2
<u>Przynależność do związków zawodowych przed 13 XII 1981 r.</u>										
Należący do:										
- "Solidarności"	86,9	6,4	85,7	6,7	22,0	68,3	6,4	83,2	72,9	10,7
- innych związków	88,5	6,9	92,7	3,8	27,3	66,5	5,0	87,7	86,5	6,2
Nie należący do żadnych związków	84,7	9,7	86,8	6,5	26,9	62,5	4,2	82,5	74,3	10,0
<u>Własne warunki materialne</u>										
Złe	88,0	8,2	90,2	5,4	24,5	66,8	3,8	86,4	77,7	9,2
Raczej złe	83,4	9,6	83,1	8,4	29,7	58,4	4,9	80,5	74,4	7,8
Średnie	85,6	8,7	88,5	5,6	25,6	64,7	5,3	83,1	75,6	10,4
Dość dobre	91,1	5,2	90,4	4,4	22,2	71,9	5,9	86,7	81,5	5,2
Dobre	84,5	9,1	87,3	6,4	23,6	68,2	1,8	88,2	76,4	13,6

Tabela 2

w procentach

Charakterystyka badanych	Odpowiedzi na pytanie o niezbedność apelu L.Wałęsy o przerwanie strajków wystosowanego po rozmowie z gen. C. Kiszczakiem		
	nie był konieczny, strajki same wygasłyby	był potrzebny, strajki trwałyby jeszcze długo	trudno powiedzieć
<u>Miejsce zamieszkania</u>			
Wieś	22,4	32,8	44,8
Miasto:			
do 50	26,8	32,0	41,2
51-500	30,3	30,5	39,2
ponad 500 tys.mieszkańców	30,1	32,4	37,5
<u>Wiek</u>			
Do 29	29,7	28,6	41,7
30-39	25,7	37,0	37,3
40-59	27,7	35,5	36,9
60 lat i więcej	22,3	24,5	53,2
<u>Wykształcenie</u>			
Podstawowe	21,8	27,6	50,7
Zasadnicze zawodowe	26,7	35,6	37,7
Średnie	31,2	32,3	36,6
Wyższe niż średnie	28,6	36,5	34,9
<u>Przynależność do PZPR</u>			
Należący	38,5	23,6	37,8
Nie należący	25,2	32,9	41,9
<u>Przynależność do związków zawodowych przed 13 XII 1981 r.</u>			
Należący do:			
- "Solidarności	25,6	42,7	31,7
- innych związków	28,1	31,9	40,0
Nie należący do żadnych związków	26,4	28,0	45,6
<u>Własne warunki materialne</u>			
Złe	23,9	38,0	38,0
Raczej złe	21,8	34,0	44,2
Średnie	28,3	30,3	41,4
Dość dobre	23,7	33,3	43,0
Dobre	37,3	24,5	38,2

Tabela 3

w procentach

Charakterystyka badanych	Odpowiedzi na pytanie o rozwój sytuacji w kraju w najbliższych miesiącach			
	będzie następowało uspokojenie	napięcie będzie się utrzymywało	będzie narastał niepokój, zwiększy się napięcie	trudno powiedzieć
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	23,2	34,5	13,3	28,9
Miasto:				
do 50	25,0	40,1	12,7	22,2
51-500	23,9	36,7	14,8	24,4
ponad 500 tys. mieszkańców	19,4	42,6	19,0	19,0
<u>Wiek</u>				
Do 29	24,0	40,9	12,6	22,6
30-39	16,9	42,2	16,9	24,0
40-59	26,7	34,3	15,8	23,2
60 lat i więcej	25,8	31,0	11,0	31,9
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	26,2	27,7	13,5	32,6
Zasadnicze zawodowe	27,9	36,5	14,5	21,1
Średnie	20,1	42,7	14,2	22,8
Wyższe niż średnie	14,1	51,6	17,2	17,2
<u>Przynależność do PZPR</u>				
Należący	25,7	41,2	16,2	16,9
Nie należący	22,9	36,8	14,2	26,0
<u>Przynależność do związków zawodowych przed 13 XII 1981 r.</u>				
Należący do:				
- "Solidarności"	21,3	41,2	15,9	21,6
- innych związków zawodowych	23,5	42,3	13,5	20,8
Nie należący do żadnych związków	23,8	34,4	14,2	27,5
<u>Własne warunki materialne</u>				
Złe	14,7	37,0	20,1	28,3
Raczej złe	18,6	37,2	16,3	27,6
Średnie	24,2	37,4	12,9	25,6
Dość dobre	33,3	37,0	11,1	18,5
Dobre	32,7	38,2	12,7	16,4

Tabela 4

w procentach

Ocena sytuacji gospodarczej	Respondenci według terminów badań							
	XI `87	II `88	III `88	V `88	VI `88	VII `88	VIII `88	IX `88
Bardzo dobra i dobra	1,3	1,1	0,4	1,0	0,5	1,0	0,3	0,1
Dość dobra	4,7	1,7	1,9	1,5	2,1	2,2	0,7	0,3
Ani dobra, ani zła	23,8	12,0	15,0	12,9	15,4	16,7	5,8	7,0
Raczej zła	37,6	26,1	27,3	28,5	29,1	31,3	22,0	18,6
Zła i bardzo zła	30,9	56,1	54,0	55,0	52,0	46,9	70,1	73,0
Trudno powiedzieć	1,4	2,8	0,7	0,9	0,9	1,9	0,9	1,1

Tabela 5

w procentach

Ocena sytuacji politycznej	Respondenci według terminów badań							
	XI `87	II `88	III `88	V `88	VI `88	VII `88	VIII `88	IX `88
Bardzo dobra i dobra	10,6	7,3	7,2	3,4	6,0	6,8	1,7	1,0
Dość dobra	25,0	19,6	21,7	10,4	17,6	17,8	6,9	5,4
Ani dobra, ani zła	38,4	38,5	41,2	42,0	41,8	44,1	27,6	31,0
Raczej zła	13,4	14,3	13,3	20,3	17,0	15,1	29,2	29,3
Zła i bardzo zła	5,0	12,0	11,2	16,9	11,9	9,6	28,0	27,9
Trudno powiedzieć	6,2	8,3	4,1	6,9	5,6	6,6	6,4	5,3

Tabela 6

w procentach

Przewidywany kierunek zmian w sytuacji gospodarczej	Respondenci według terminów badań							
	XI '87	II '88	III '88	V '88	VI '88	VII '88	VIII '88	IX '88
Zdecydowanie się poprawi	1,6	1,1	1,1	1,0	0,8	0,8	0,2	0,3
Nieznacznie się poprawi	21,4	18,5	18,9	16,7	19,3	18,0	12,3	18,2
Pozostanie bez zmian	19,0	27,1	24,4	28,7	25,4	29,5	23,8	29,3
Nieznacznie się pogorszy	32,2	28,7	29,4	30,0	29,7	29,3	32,3	23,3
Zdecydowanie się pogorszy	13,2	13,4	12,1	10,1	10,0	8,6	13,7	8,6
Trudno powiedzieć	11,9	11,0	14,0	13,6	14,7	13,8	17,7	20,3

Tabela 7

w procentach

Przewidywany kierunek zmian w sytuacji politycznej	Respondenci według terminów badań							
	XI '87	II '88	III '88	V '88	VI '88	VII '88	VIII '88	IX '88
Zdecydowanie się poprawi	1,2	0,8	1,0	1,0	1,4	0,9	0,3	0,5
Nieznacznie się poprawi	20,8	17,7	16,7	15,5	21,7	22,0	15,4	25,1
Pozostanie bez zmian	43,1	49,0	51,6	52,9	49,8	50,2	43,3	37,8
Nieznacznie się pogorszy	16,6	12,0	13,4	13,2	10,7	11,3	16,2	11,7
Zdecydowanie się pogorszy	3,3	4,4	3,5	2,9	1,9	1,5	4,3	2,5
Trudno powiedzieć	14,2	16,2	13,7	14,4	14,4	14,2	20,4	22,4

Tabela 8

w procentach

Charakterystyka badanych	Odpowiedzi na pytanie o skutki sierpniowych strajków na Śląsku, w Szczecinie i Gdańsku dla kraju					
	same korzyści	więcej korzyści niż strat	tyle samo korzyści co strat	więcej strat niż korzyści	same straty	trudno powiedzieć
<u>Miejsce zamieszkania</u>						
Wieś	1,2	10,8	19,7	25,3	14,5	28,5
Miasto:						
do 50	3,2	15,1	21,5	28,5	12,3	19,4
51-500	5,4	13,8	19,2	21,9	14,3	25,2
ponad 500 tys. mieszkańców	3,7	16,7	22,2	21,3	15,7	19,4
<u>Wiek</u>						
Do 29	3,4	17,4	18,3	24,6	10,3	25,1
30-39	3,9	13,2	23,8	22,3	12,7	24,0
40-59	3,8	13,7	22,0	25,5	14,2	20,8
60 lat i więcej	0,6	8,1	15,2	25,8	20,6	29,7
<u>Wykształcenie</u>						
Podstawowe	1,3	8,1	16,8	24,9	19,1	29,7
Zasadnicze zawodowe	2,7	17,5	18,4	23,1	11,6	26,7
Średnie	3,6	15,3	21,9	26,2	12,0	20,5
Wyższe niż średnie	7,3	15,1	28,6	21,9	10,4	16,7
<u>Przynależność do PZPR</u>						
Należący	4,7	10,8	23,0	27,7	16,2	17,6
Nie należący	2,9	13,6	19,9	24,1	14,0	25,4
<u>Przynależność do związków zawodowych przed 13 XII 1981 r.</u>						
Należący do:						
- "Solidarności"	5,8	19,5	27,1	17,1	8,2	22,3
- innych związków zawodowych	3,5	12,7	23,1	28,8	16,9	15,0
Nie należący do żadnych związków	2,0	11,2	16,9	25,9	15,6	28,1
<u>Własne warunki materialne</u>						
Złe	3,3	16,3	22,8	20,1	10,3	27,2
Raczej złe	3,8	15,4	16,6	20,3	16,0	27,6
Średnie	3,6	12,1	21,2	24,2	13,9	24,9
Dość dobre	0,7	14,1	23,7	29,6	14,8	16,3
Dobre	0,0	8,2	16,4	40,0	16,4	19,1

Tabela 9

w procentach

Charakterystyka badanych	Odpowiedzi na pytanie o korzyści płynące ze strajków				
	polityczne			gospo- darcze	żadne
	zmiana za- chowań władzy	wzrost znaczenia			
		opozycji	społecz- stwa		
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	24,1 ^a	10,4	7,2	1,5	24,4
Miasto:					
do 50	35,2	9,5	9,2	3,9	22,2
51-500	29,3	11,1	7,6	2,7	21,2
ponad 500 tys.mieszkańców	29,2	15,7	7,9	7,9	21,8
<u>Wiek</u>					
Do 29	21,7	11,1	10,3	4,3	20,6
30-39	35,3	16,2	8,6	4,2	17,2
40-59	30,3	10,2	8,0	2,1	21,7
60 lat i więcej	23,9	6,1	3,5	2,3	33,5
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	21,4	7,1	4,8	1,0	29,7
Zasadnicze zawodowe	27,6	11,6	8,9	1,5	22,6
Średnie	28,0	12,2	9,0	5,4	19,0
Wyższe niż średnie	49,5	19,3	10,9	7,3	12,5
<u>Przynależność do PZPR</u>					
Należący	37,8	11,5	13,5	4,7	18,9
Nie należący	27,3	11,2	7,1	3,0	23,1
<u>Przynależność do związków zawodowych przed 13 XII 1981r.</u>					
Należący do:					
- "Solidarności"	38,4	16,2	9,8	4,3	11,3
- innych związków	33,1	13,5	8,1	2,7	25,4
Nie należący do żadnych związków	23,3	8,7	7,0	3,0	26,1
<u>Własne warunki materialne</u>					
Złe	33,2	12,0	7,6	7,1	16,8
Raczej złe	27,0	10,5	8,1	2,9	24,7
Średnie	27,9	10,7	8,2	2,5	22,5
Dość dobre	27,4	15,6	7,4	4,4	23,0
Dobre	28,2	10,0	4,5	0,9	27,3
a) Odsetki w wierszach nie sumują się do 100, ponieważ respondenci wymieniali więcej niż jedną korzyść.					

Tabela 10

w procentach

Charakterystyka badanych	Odpowiedzi na pytanie o straty płynące ze strajków			
	gospodar- cze	pogorszenie warunków życia	polity- czne	niewielkie lub żadne
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	94,7 ^a	8,4	3,8	5,1
Miasto:				
do 50	98,9	4,6	8,1	8,5
51-500	82,8	5,4	7,6	13,1
ponad 500 tys.mieszkańców	83,8	2,8	6,0	12,5
<u>Wiek</u>				
Do 29	95,4	4,0	5,1	10,3
30-39	92,2	5,9	6,6	9,3
40-59	87,5	5,7	4,7	9,9
60 lat i więcej	88,1	9,4	7,7	5,8
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	88,8	7,5	4,8	6,4
Zasadnicze zawodowe	89,9	4,7	6,5	9,5
Średnie	89,8	6,8	6,1	10,4
Wyższe niż średnie	99,0	3,1	7,8	12,0
<u>Przynależność do PZPR</u>				
Należący	92,6	5,4	12,2	11,5
Nie należący	90,5	6,2	5,3	8,7
<u>Przynależność do związków zawodowych przed 13 XII 1981 r.</u>				
Należący do:				
- "Solidarności"	90,9	4,6	5,8	17,7
- innych związków	96,9	5,4	8,8	8,1
Nie należący do żadnych związków	88,9	6,9	5,1	6,1
a) Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ respondenci wymieniali więcej niż jedną stratę.				